

LATVIJAS UZŅĒMĒJU IESPĒJAS FRANCIJĀ



Valsts aģentūra Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Investment and Development Agency of Latvia

**Harolds Celms – Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras
pārstāvniecības Francijā vadītājs**

Galvenie fakti par Franciju

- 543 965 km²
- 62,2 milj. iedzīvotāju
- Iedzīvotāju skaits lielākajās pilsētās:
Parīze: 2 152 423 Liona: 422 444
Marseļa: 807 726 Strasbūra: 255 937
- IKP 2009. gadā – 2. triljoni EUR
 - IKP vidēji uz vienu iedzīvotāju: 31 tūkst. Eiro
 - IKP vidēji uz vienu nodarbināto: 76 tūkst. Eiro
- Francijas IKP izmaiņas:

	Pieaugums %
2007	2,3
2008	0,4
2009	-2,1
2010. gada 1 cet., faktiskais	1,2



Avots: Francijas Centrālā statistikas pārvalde



Valsts aģentūra Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Investment and Development Agency of Latvia

Francija – Latvijas 13. lielākais preču eksporta partneris

- Francija – vēl pilnībā neapgūts Latvijas ārējais tirgus
- Francija - trešā lielākā ES ekonomika, bet tikai 14.lielākais Latvijas preču eksporta partneris
- no 2000.gada līdz 2007.gadam Latvijas preču eksports uz Franciju pieauga vidēji par 17,6% gadā
- 2008.gadā Latvijas preču eksporta pieaugums uz Franciju **28%**, bet **2009.gadā kritums par 19%**
- Latvijas preču eksports uz Franciju **2009.gadā** veidoja tikai **1,85%** no kopējā Latvijas preču eksporta apjoma

Avots: LR Centrālā statistikas pārvalde

Latvijas preču eksports uz Franciju

Svarīgākās preču grupas Latvijas eksportā uz Franciju:

- **Koksne un tās izstrādājumi – 33%** no kopējā eksporta apjoma uz Franciju 2009.gadā
 - 22 milj. LVL vērtības izteiksmē 2009.gadā
 - **6% kritums 2009. gadā** salīdzinājumā ar 2008.gadu
- **Dzīvnieki un lopkopības produkti – 12%** no kopējā eksporta apjoma uz Franciju 2009.gadā
 - 7,7 milj. LVL vērtības izteiksmē 2009.gadā
 - **20% pieaugums** salīdzinājumā ar 2008.gadu
- **Mašīnas un mehānismi; elektriskās iekārtas – 11%** no kopējā eksporta apjoma uz Franciju 2009.gadā
 - 7,6 milj. LVL vērtības izteiksmē 2009.gadā
 - **16% kritums 2009. gadā** salīdzinājumā ar 2008.gadu

Avots: LR Centrālā statistikas pārvalde

Francijas kokmateriālu tirgus

Vietējais pieprasījums pārsniedz Francijas skujkoku un saražoto skujkoku zāģmateriālu piedāvājumu:

- skujkoku imports vērtības izteiksmē 2005.gadā pieauga par 18% un 2007.gadā par 41%
 - pieprasījuma dzinulis - dzīvojamo māju celtniecība (2007.gadā uzsākta 435 tūkst. dzīvojamo ēku celtniecība)
 - 2006.gadā skujkoku cena zāģētavās sasniedza 82 USD/m³, iepriekšējos 12 gados 53 – 78 USD/m³
- importa dzinulis - skujkoku zāģmateriālu deficīts: no 1995.g. līdz 2006.g. importa vidējais ikgadējais pieaugums bija 7% (no 0,9milj. līdz 1,9milj. tonnām), bet 2007.gadā - 22%.
 - importa tirgus vērtība ~900 milj. EUR (3,5 milj.m³, 4. vieta Eiropā)
 - imports veido 1/3 no Francijas iekšējā patēriņa
 - Somija, Vācija, Zviedrija, Krievija un Beļģija/Luksemburga – pieci galvenie kokmateriālu piegādātāji (veido 87% no kopējā kokmateriālu importa)
 - vietējais pieprasījums pēc skujkokiem:
 - 41% egles (*picea abies*) (pēc šīs sugas pieprasījums aug)
 - » pirms krīzes bija vērojams skujkoku, tajā skaitā, egles zāģmateriālu cenu pieaugums, bet 1999.g. vētras dēļ no 1999.gada līdz 2002.gadam kokmateriālu cenas samazinājās par 26%; kas būs tagad?
 - 16% priede (*pinus sylvestris*) (pēc šīs sugas pieprasījums samazinās)

Koka māju tirgus Francijā

- Tikai 7% no tirgus ir koka mājas
 - t.s. 80% koka karkasa mājas
- Uzbūvētas 12 200 koka mājas (2008)+17%
 - pirms krīzes **koka māju celtniecība pieauga vidēji par 45% gadā**, taču mūra dzīvojamo ēku celtniecība pieauga par 10%
 - krīzes dēļ **pieprasījums pēc koka dzīvojamām mājām ir 0%** bet pēc mūra mājām – 30%
- Tendence- CNDB (Nacionālā koku atbalsta komiteja) cer, ka ik gadu tiks uzbūvētas 30 000 koka ēkas vai 20% no tirgus
- Potenciāls- valsts pasūtījumi
- Latvijas ražotāju saliekamo koka būvkonstrukciju eksports
 - 2007- 1,187 miljoni latu
 - 2008- 1,541 miljoni latu
 - 2009- 1,476 miljoni latu

Koka māju cenas

- 3 segmenti (ar iekšdarbiem un nodokļiem):
 1. Līdz 1 300 eiro/m² par 90 m² (115 000 eiro)- lēti
 2. 1 750 eiro/m² par 130 m² (225 000 eiro)- vidēja māja
 3. 2 000 eiro/m² un vairāk (300 000 eiro)- ekskluzīvi virs 140 m²
 - +10% kā māja no betona
- Austrumeiropā ražotas mājas pārdošanas cena- 600 līdz 1 000 eiro/m²
- Latviešu rūpnīcas pārdošanas cena- 250 līdz 500 eiro/m²
- 45% dārgākas par 125 000 eiro, bet 55%- lētākas
- Mērķauditorija- cilvēki ar zemiem vai vidējiem ienākumiem (lētas mājas)
- Klientam mājas cenu veido ne tikai tās uzbūvēšana, bet arī zemes iegāde

Koka māju konkurenti

- Pieprasījums 4x lielāks par piedāvājumu
- 1200 uzņēmumi ražo, 300- tā ir pamataaktivitāte
 - 40%- līdz 10 darbinieku, 11%- vairāk par 100
 - 11 mūra ēku ražotāji gadā uzbūvē 1 000 mājas; 6 koka māju ražotāji gadā uzbūvē līdz 200 mājām
 - 1.Liela ražotne (līdz 1 000 mājas gadā)- valsts konkursi
 - 2.Maza ražotne (līdz 100 mājas gadā)- pārstāvēta 1 reģionā
- 16,6% jaunu uzņēmumu celtniecības nozarē (327 tūkstoši - 2008)
- Lielākoties atrodas tirgus epicentrā

Koka māju konkurenti

- Franču uzņēmumi
 - *Geoxia Groupe* (www.geoxia.fr)
 - *Le Groupe Trécobat* (www.trecobat.fr)
 - *SOCOPA* (www.constructions-socopa.fr)
 - *LEDUC* ([www,groupe-leduc.com](http://www.groupe-leduc.com))
 - *OSSABOIS* (www.ossabois.fr)
- Somu uzņēmums *HONKA* (www.honka.fr)
- Tirgū ienāk lieli un pazīstami franču uzņēmumi
 - *Bénéteau* (www.beneteau.com)
 - *Dassault* (www.dassault-aviation.com)

Kokmateriāli

- Mežs aizņem 28% Francijas teritorijas jeb 15,5 milj. ha (41% ozoli)
 - 74% jeb 10 ha privatizēti
- Vidēji viens Francijas iedzīvotājs patērē **0,18 m³** zāģmateriālu (ASV- 0,44m³, Somijā- 0,66m³, **Latvijā un Japānā- 1m³**)
- Francijas kokmateriāli- mēbelēm, interjera priekšmetiem, citiem koka izstrādājumiem
- Lielākie importētāji - Vācija, Skandināvija, Krievija
- 1999. gada vētra, ietekmēja kokmateriālu cenu, bet ne koka māju ražošanu 2009. gadā

Francijas kokmateriālu tirgus

- **Francijas enerģētiskās koksnes tirgus savā attīstībā atpaliek no citām Eiropas valstīm; sāk attīstīties tikai tagad**
 - ~30 milj. m³ (aizņem ~4% no Francijas kopējā enerģijas tirgus, no tā 80% izmanto individuālajai apkurei)
 - jau 6 miljonu dzīvojamo ēku aprīkotas ar modernām apkures iekārtām, kur par kurināmo izmanto koksni
 - valsts piedāvā šādus risinājumus:
 - 50% lielu nodokļu atvieglojumu apkures iekārtu iegādei
 - samazinātu PVN likmi, ja individuālajai apkurei izmanto biomasu
 - 2010.gadā būs nepieciešami papildu resursi, lai sasniegtu ~6 – 8 milj. m³ enerģētiskās koksnes
- **mēbeļu imports ~5 miljardi EUR vērtībā – aizņem >50% no vietējā mēbeļu tirgus** (vadošie mēbeļu piegādātāji ir Eiropas ražotāji, tajā skaitā Austrumeiropa (īpaši Rumānija); nozīmīga mēbeļu piegādātāja ir arī Ķīna
- kopš 1998.g. strauji kāpj pieprasījums pēc parketa izstrādājumiem, vidēji 8% gadā. 2004.g. parketa izstrādājumu imports sasniedza 11 milj. m³ (platlapu koki ir pieprasītāki par skujkokiem)

Francijas kokrūpniecība

Noslēgumā:

- Francijas kokrūpniecībā vērojamas būtiskas pārmaiņas:
 - **liels koksnes pārpalikums**
 - **uzņēmumu, īpaši kokzāģētavu, reorganizācija**
 - **strauja koka dzīvojamo ēku būvniecības tirgus attīstība**
 - **pieprasījuma pieaugums pēc enerģētiskās koksnes vietējā tirgū**
 - **potenciāls tirgus būvmateriālu ražotājiem**; pievilcīgi nosacījumi patērētājiem (PVN atlaide 5,5%, būtiskas nodokļu atlaides, bezprocentu aizdevuma likme utt.), ja veic remonta darbus, galvenokārt, lai uzlabotu energoefektivitāti.
- mēbeļrūpniecības un būvniecības dēļ kokmateriālu ārējās tirdzniecības bilance ir negatīva:
 - **zāģmateriālu imports no Ziemeļeiropas**
 - **būvmateriālu imports no Vācijas, Beļģijas, Luksemburgas, importa pieaugums no Ķīnas**
- attīstoties **enerģētiskās koksnes tirgum** un pieaugot **celtniecībā izmantojamajiem koksnes apjomiem**, drīzumā parādīsies jaunas importa iespējas:
 - pieaugs pieprasījums pēc zāģmateriāliem un koka sagatavēm no Ziemeļeiropas
- sarunu līmenī tiek plānota Francijas kokrūpniecības uzņēmēju delegācijas vizīte/kontaktbirža šā gada rudenī vai 2010.gada ziemā

Francijas biznesa vide un kultūra

- nav starptautiskā biznesa cilvēki (salīdzinājumā ar britiem)
- Romāņu kultūra (emocionāli, runīgi...)
- priekšroka tiek dota diskusijām aci pret aci
- diemžēl lielākā daļa franču uzņēmēju labi nepārvalda angļu valodu; vienmēr noderēs franču-latviešu tulks
- Latvijas tēls Francijā ir mazpazīstams
- biznesa kultūra daudz neatšķiras no Latvijas biznesa kultūras; francūži ir ļoti strādīgi, neskatoties uz to, ka Francijā darba nedēļa ilgst 35 stundas. Tomēr jāņem vērā, ka:
 - brīvdienas, īpaši vasarā, ir svētas un neaizskaramas; uzņēmējdarbība apstājas
 - lēmumu pieņemšana ir lēns process
 - atšķirīga attieksme pret rēķinu maksāšanu
 - bieži vēlas veikt izmaiņas pat pēc līguma parakstīšanas – ļoti grūti šo procesu administrēt

Izstādes, meses un kongresi Francijā

- **kokapstrāde**
 - www.timbershow.com Nante
 - www.eurobois.net/2007 Liona
 - www.salondubois.com Grenoble
- **koka mājas**
 - www.salon-maison-bois.com Anžē
 - www.salon-residence-bois.com Liona
 - www.salondubois.com Grenoble
 - www.salondelamaison.net Bordo
- **mēbeles, koka mājas, plātnes, galdniecība utt.**
 - www.salondumeuble.com Parīze
- **atjaunojamā enerģija**
 - www.energie-ren.com Liona
 - www.salondubois.com Grenoble

Partneri

- [FNB \(http://www.fnbois.com\)](http://www.fnbois.com)

Nacionālā koku federācija

- [UIB \(http://www.industriesdubois.com\)](http://www.industriesdubois.com)

Koka industrijas apvienība

- [CNDB \(http://www.cndb.org\)](http://www.cndb.org)

Nacionālā koku atbalsta komiteja

- [FFB CMP \(http://www.ffbatiment.fr\)](http://www.ffbatiment.fr)

Francijas māju asociācija

- [FFB AFCOBOIS \(http://www.maisons-bois.org\)](http://www.maisons-bois.org)

Sindikāts, kas apvieno labu reputāciju ieguvušus koku māju ražotājus un veicina koka māju būvniecību Francijā

- [LCB \(http://www.lecommercedubois.fr\)](http://www.lecommercedubois.fr)

Koka nozarē strādājošu uzņēmumu apvienība

- [Destination Bois \(http://www.destination-bois.org\)](http://www.destination-bois.org)

Koka māju ražotāju apvienība

- [CODIFAB \(http://www.codifab.fr\)](http://www.codifab.fr)

Franču mēbeļu un koka industrijas attīstības veicināšanas komiteja

- Nacionālā māju celtnieku asociācija
(<http://www.choisirmonconstructeur.com>)

- Adrese internetā, kur apvienoti dažādi mājas celtniecības darbu veicēji

(<http://www.travaux.com>)

(<http://www.habibois.com>)

(<http://artisan-construction-bois.interpros.fr>)



Paldies par uzmanību!

LIAA pārstāvniecības Francijā
kontakti:



Harolds CELMS

Pārstāvniecības vadītājs

Ambassade de Lettonie

6, Villa Saïd 75116 Paris

France

Tel. : +33 (0)1 53 64 58 15

Mob: +33 (0)6 17 72 42 46

Fax : +33 (0)1 53 64 58 19

E-mail: **harolds.celms@liaa.gov.lv**

www.liaa.gov.lv, www.exim.lv



Valsts aģentūra Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Investment and Development Agency of Latvia